

13 MJERE ZAJEDNIČKE ORGANIZACIJE TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA**13.1 PROGRAM UNAPREĐIVANJA PČELARSTVA**

Razlozi za podršku	<p>Pčelarstvo u Crnoj Gori ima dugu i bogatu tradiciju. Bogatstvo medonosnog bilja u Crnoj Gori pruža povoljne prirodne uslove za razvoj ove djelatnosti. Značaj pčelarstva ogleda se u proizvodnji meda i ostalih pčelinjih proizvoda ali i oprašivanju biljaka, čime se direktno utiče na povećanje prinosa raznih voćarskih, ratarskih, livadskih i drugih kultura.</p> <p>Unapređivanje ovog sektora ostvaruje se edukacijom pčelara, mjerama za poboljšanje konkurentnosti proizvodnje i očuvanja zdravstvenog stanja pčelinjih zajednica, kao i kroz selekciju, odgajivanje i reprodukciju matica, zatim preradom i nabavkom voska, nabavkom potrebne opreme za unapređivanje proizvodnje, oduzimanje, čuvanje i pakovanje meda i drugih pčelinjih proizvoda.</p> <p>Imajući u vidu postojeće stanje razvoja pčelarstva i potrebu da sektor bude konkurentan na širem tržištu i izložen konkurenciji iz zemalja EU i trećih zemalja neophodno je nastaviti program podrške razvoju pčelarstva u pravcu povećanja proizvodnje, osnaživanja i stvaranja tržišno orijentisanih proizvođača. Uzimajući u obzir bogatstvo medonosnog bilja, razvoj ovog sektora treba ići ka profesionalizaciji pčelara, diverzifikaciji proizvoda i promociji organskog pčelarenja.</p> <p>Na ovaj način povećale bi se količine proizvedenog meda i drugih pčelinjih proizvoda proizvedenih u Crnoj Gori. Ostvarile bi se mogućnosti za osvajanje novih tržišta i bila bi dostignuta značajno veća cijena meda i drugih pčelinjih proizvoda. Usklađivanje podrške za pčelarski sektor sprovodi se postepeno tokom predpristupnog perioda.</p> <p>U skladu sa novim pravilima ZPP podrška pčelarima se sprovodi kroz različite sektorske intervencije.</p>
Ciljevi	<ul style="list-style-type: none"> • poboljšanje konkurentnosti u proizvodnji pčelinjih proizvoda; • obnavljanje pčelinjeg fonda – poboljšanje genetskog potencijala pčelinjih društava uvođenjem u proizvodnju visoko kvalitetnih matica; • očuvanje kvaliteta i poboljšanje zdravstvene ispravnosti pčelinjih proizvoda; • podrška pčelarima pri nabavci voska; • podrška pčelarima u preradi i sterilizaciji voska; • racionalizacija troškova selekcije pčelarstva – podrška u nabavci pčelarskih kontejnera i prikolica/platformi za transport košnica; • nabavka košnica, djelova košnica, pčelarskog pribora i opreme i električnih ograda (čobanica); • škola pčelarstva i • usklađivanje sa ZPP Evropske unije.
Opis mjere i kriterijumi za podršku	<p>Kroz intervencije u sektoru pčelarstva podrška se obezbjeđuje za:</p> <p><u>Nabavka matica</u> – Sa ciljem da pčelari koriste matice kontrolisanog kvaliteta, podržava se nabavka i implementacija prilikom odabira odgajivača pčelinjih matica koje su uzgojene od strane uzgajivača matica a u skladu sa Odgajivačko selekcijskim programom pčelinjih matica. Način izbora uzgajivača matica i uslovi za ostvarivanje podrške biće definisani Javnim pozivom. Selekcionisane matice distribuiraju se registrovanim pčelarima.</p> <p><u>Nabavka veterinarskih lijekova</u> – Podrška unapređivanju kvaliteta pčelinjih proizvoda, zdravstvenog stanja pčelinjih zajednica i poboljšanja zdravstvene ispravnosti pčelinjih proizvoda usmjerena je za nabavku odobrenih veterinarskih lijekova za zaštitu pčelinjih društava od pčelinjeg krpelja (<i>Varroa destructor</i>). Maksimalno učešće budžetskih sredstava je do 80% vrijednosti investicije. Bliži uslovi podrške biće definisani Javnim pozivom.</p> <p><u>Prerada voska</u> – Opredjeljuje se podrška za preradu voska privrednim subjektima registrovanim za obavljanje ove djelatnosti u iznosu od 0,50€/kg prerađenog voska radi očuvanja kvaliteta voska iz domaće proizvodnje, pokrivanja troškova (podrška radu) i povećanja efikasnosti prilikom prerade voska. Privredni subjekat koji je adekvatno registrovan za obavljanje ove vrste djelatnosti vrši preradu voska, a iznos od 0,50€/kg se isplaćuje nakon dostavljenog Zahtjeva za isplatu sa podacima: ukupna količina prerađenog voska, spisak</p>

	<p>korisnika podrške sa prerađenim količinama i kopije fiskalnih računa o izvršenoj usluzi. Krajnji rok za dostavljanje zahtjeva za isplatu do 1.decembra.</p> <p>Podrška za nabavku voska – Podrška se daje za nabavku sertifikovanog voska za konvencionalnu i organsku proizvodnju meda. Podrška Ministarstva iznosi do 60% realizovane investicije. Bliži uslovi podrške biće definisani Javnim pozivom.</p> <p>Nabavka pčelarskih kontejnera i prikolica/platformi za transport košnica – Podrška se daje u cilju povećanja proizvodnje kroz dostupnosti više pčelinjih paša. Pravo na podršku imaju pčelari koji imaju minimum 12 pčelinjih društava. Podrška obuhvata nabavku kontejnera za smještaj pčelinjih društava i prikolica/platformi za transport košnica. Podržava se nabavka jednog kontejnera ili jedne prikolice po gazdinstvu. Maksimalno učešće budžetskih sredstava je do 50% vrijednosti investicije. Bliži uslovi podrške biće definisani Javnim pozivom.</p> <p>Nabavka košnica djelova košnica, pčelarskog pribora i opreme i električnih ograda (čobanica) za pčelinjake. – Podrška se daje za nabavku novih i obnavljanja postojećih dotrajalih košnica, pribora i opreme koju koriste pčelari u cilju povećanja proizvodnje i poboljšanja higijensko-sanitarnih uslova u kojima se pčelinje društvo nalazi. Potreba za električnim ogradama (čobanicama) povećana je posljednjih godina zbog napada mrkih medvjeda na pčelinjake, što je posljedica neadekvatnog zagrađivanja istih. Na osnovu prakse, kako kod nas tako i iz okruženja, može se konstatovati da su električne čobanice izuzetno efikasne, kad je u pitanju zaštita pčelinjaka od napada mrkog medvjeda na košnice pčela. U cilju smanjenja šteta na pčelinjacima od mrkog medvjeda opredjeljuje se podrška za nabavku električnih ograda sa pripadajućom opremom, za ograđivanje pčelinjaka. Podrška se daje u iznosu do 50% odobrenog troška. Bliži uslovi će biti definisani Javnim pozivom.</p> <p>Škola pčelarstva, izdavanje časopisa – U skladu sa Programom za sticanje stručne kvalifikacije uvedeno je zanimanje pčelar-pčelarka III stepen stručnosti, na nivou neformalnog obrazovanja odraslih. Prva generacija završila je školu pčelarstva 2019. godine. Ove godine nastavljamo sa edukacijom pčelara. Podrška se daje za realizaciju programa i angažovanje predavača. Dodatno je planirana i izrada časopisa koji kontinuirano izlazi 19 godina. U pitanju je časopis „Pčelarstvo“ koji je informativnog karaktera, koji obrađuje stručne teme, tehnologiju pčelarenja, zdravstvenu zaštitu pčelinjih zajednica i dr. Plaćanje se vrši na osnovu dostavljenih izvještaja i dokaza o utrošenim sredstvima. Ministarstvo će obavijestiti javnost kada vrijednost zahtijevane podrške dostigne budžetom planirani iznos. S ciljem maksimalnog iskorištenja raspoloživih sredstava, potencijalno neiskorištena sredstava mogu se preraspodijeliti među intervencijama.</p>	
Korisnici	Registrovani poljoprivredni proizvođači, uzgajivači matica, registrovana privredna društva za preradu voska.	
Način plaćanja	U skladu sa procedurama definisanim javnim pozivima, dostavljenim izvještajima i dokazima o ostvarenim troškovima. Ukoliko ukupna visina podrške, na osnovu zahtjeva za dodjelu podrške, prevazilazi budžetom planirani iznos, Agencija će prekinuti dalju realizaciju mjere odnosno prijem zahtjeva i obavijestiti javnost putem internet stranice Ministarstva.	
Procedura realizacije	Podrška se obezbjeđuje na osnovu zahtjeva dostavljenog Agenciji, a nakon administrativne i stručne kontrole na terenu. Realizaciju na terenu utvrđuje Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu, Odsjek za koordinaciju regionalnih poslova.	
Nadzor i kontrola	Ministarstvo, koordinator mjere – generalni direktor Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu i generalni direktor Direktorata za poljoprivredu; Operativna odgovornost – načelnik Odsjeka za koordinaciju regionalnih poslova; Implementaciona odgovornost – načelnik Odsjeka za intervencijske i tržišne mjere.	
Finansijski plan	Komponente	Iznosu €
	A. Učešće u nabavci matica –8€ po matica	70.000,00
	B. Unapređivanje kvaliteta pčelinjih proizvoda i zdravstvenog stanja pčelinjih zajednica	

Finansijski plan	- učešće u sprovođenju zaštite pčelinjih društava protiv <i>Varroe</i> i - nabavka voska.	70.000,00 40.000,00
	C. Podrška za preradu voska	10.000,00
	D. Tehnička pomoć pčelarima	
	- racionalizacija troškova selećeg pčelarstva – podrška u nabavci pčelarskih kontejnera i prikolica/platformi za transport košnica; - nabavka košnica, djelova košnica, pčelarskog pribora i opreme i nabavka električnih čobanica i - škola pčelarstva, izdavanje časopisa.	40.000,00 150.000,00 20.000,00
	UKUPNO: (A + B + C + D)	400.000,00